

Rampen vallen niet te plannen.

Vorbereidingen wel.

Grote brand

Terroristische aanslag

Verkeersramp

Ziektegolf

Instortingsgevaar

Ordeverstoring

Extreem weer

Uitval stroom, gas, water of telefoon

Overstroming

Kernongeval

Gevaarlijke stoffen

U kunt een ramp niet voorkomen.

Maar u kunt zich er wél op voorbereiden.

Een grote brand of dijkbreuk. Een chemische fabriek die ontploft, of zelfs een terroristische aanslag. Het zou zomaar kunnen dat ergens in Nederland op dit moment zo'n ramp gebeurt. Daar hoeft u niet altijd iets van te merken. Maar wat als zo'n ramp u wél treft? In deze folder leest u welke maatregelen de overheid neemt. Maar vooral: hoe u zichzelf kunt voorbereiden.

In deze folder leest u meer over:

Hoe u gewaarschuwd wordt en informatie krijgt.	4
1. Grote brand	5
2. Terroristische aanslag	6
3. Verkeersramp	7
4. Ziektegolf	8
5. Instortingsgevaar	9
6. Ordeverstoring	10
7. Extreem weer	11
8. Uitval van stroom, gas, water of telefoon	12
9. Overstroming	14
10. Kernongeval	15
11. Gevaarlijke stoffen	16
Als de sirene gaat	19
Noodvoorraad	20
Evacuatie	21
Samenvatting	22

Hoe u gewaarschuwd wordt en informatie krijgt.

Zo wordt u gewaarschuwd.

Als er een ramp plaatsvindt, gaat de sirene. Ga dan naar binnen, sluit deuren en ramen, en luister naar de rampenzender. Soms waarschuwt de overheid u op een andere manier, bijvoorbeeld via geluidswagens. Doe dan precies wat er van u gevraagd wordt.

Zo wordt u verder geïnformeerd.

Na de ramp geeft de overheid meer informatie via de rampenzender. Bij een ramp in uw buurt is dit de regionale omroep. Vraag aan uw gemeente welke frequentie dit is. Of kijk op www.nozema.nl.

Een grote ramp krijgt altijd heel veel aandacht op radio en tv. Als dat nodig is, kan de rijksoverheid bij een nationale ramp zendtijd van de publieke omroepen eisen. U kunt zelf ook veel actuele informatie vinden op internet.

Bijvoorbeeld op www.crisis.nl (deze site wordt bij rampen een site met actuele informatie) of op de website van uw gemeente. Soms opent de gemeente een apart informatienummer na een ramp. Informeer bij uw gemeente welke middelen zij gebruikt om u te informeren.

In uw gemeente.

Het kan zijn dat uw gemeente nog andere manieren heeft om u te waarschuwen of op de hoogte te houden bij een ramp. Bijvoorbeeld via een sms op uw mobiele telefoon. Kijk op www.crisis.nl of op de website van uw gemeente welke manieren dit zijn.

1. Grote brand

Dit doet de overheid.

Bij een brand kan alles ineens weg zijn. En dat kan uw leven totaal veranderen. Brand in uw huis moet u zelf zien te voorkomen. De overheid kan dat niet voor u doen. De overheid kan u alleen goed voorlichten. Maar voor grote branden in woonwijken, winkels of fabrieken heeft de overheid noodplannen gemaakt. Die plannen vergroten uw kans om te overleven. Daarnaast is het net zo belangrijk dat u ook zichzelf voorbereidt op een mogelijke brand.

Dit kunt u doen.

Als er een ramp gebeurt, waarschuwt de overheid u meestal via de sirene. Maar voor het zover is, kunt u zelf ook iets doen.

Vóór een grote brand:

- Bekijk het evacuatieplan op uw werk, of van andere gebouwen waar u regelmatig bent.

Tijdens een grote brand:

- Neem kinderen en mensen die moeilijk zelf kunnen vluchten zo snel mogelijk mee het gebouw uit.
- Als u niet meer door de rook kunt kijken: blijf laag bij de grond.
- Maak een paar doeken nat om voor neus en mond te houden.
- Sluit ramen en deuren achter u.
- Bel 112 als de brandweer nog niet is gewaarschuwd.
- Gebruik de lift niet.
- Kunt u het gebouw niet meer verlaten? Ga dan voor een raam aan de straatkant staan, zodat de brandweer u kan zien.
- Ga nooit terug een brandend gebouw in.

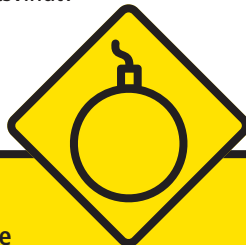
2. Terroristische aanslag

Dit doet de overheid.

Belangrijke organisaties zoals politie en justitie werken veel samen om de kans op een terroristische aanslag zo klein mogelijk te maken. Zo wisselen ze bijvoorbeeld vaker informatie uit en zorgen ze dat wetten en regels worden aangepast. Ook werken ze samen met andere landen om aanslagen te voorkomen.

Dit kunt ú doen.

Alle maatregelen om terrorisme te bestrijden kunnen de kans op een aanslag wel kleiner maken, maar niet altijd voorkomen. Wat moet u doen als er een (bom)aanslag dreigt of plaatsvindt?

Bij dreiging van een terroristische aanslag:

- Ziet u een verdacht pakketje of een situatie die niet normaal is, blijf dan uit de buurt.
- Bel 112 en waarschuw mensen in uw omgeving.

Bij een terroristische aanslag:

- Luister naar de rampenzender.
- Volg de aanwijzingen van de overheid en hulpverleners op.
- Bescherm uzelf tegen rondvliegend of vallend materiaal.
- Help anderen zoveel mogelijk.
- Ga zo snel mogelijk naar een open plek, uit de buurt van grote gebouwen (vanwege instortingsgevaar).
- Ga niet kijken op de plek van de aanslag.
- Ga niet in groepen staan. Er kan nóg een bom ontploffen.
- Blijf uit de buurt van ramen (omdat ze kunnen breken) en geparkeerde auto's (omdat ze kunnen ontploffen).
- Gebruik geen lucifers of aansteker (vanwege de kans op een gas ontploffing).
- Geef de politie alle informatie die kan helpen bij het opsporen van de daders (zoals signalementen, een beschrijving van een auto).
- Geef foto's die u gemaakt heeft, bijvoorbeeld met uw mobiele telefoon, aan de politie.
- Kijk bij een aanslag regelmatig naar de televisie, luister naar de radio of kijk op www.nederlandtegenterrorisme.nl voor meer informatie.

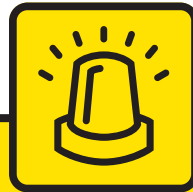
3. Verkeersramp

Dit doet de overheid.

Een ongeluk met de metro, een treinbot-sing of een ramp in een tunnel kan grote gevolgen hebben. De overheid zorgt voor wegomleidingen en verkeersinformatie, maar vooral dat reizigers en mensen in het rampgebied worden opgevangen.

Dit kunt ú doen.

U kunt meestal zelf niets doen om een ernstige verkeersramp te voorkomen. Maar u kunt wel zorgen dat u zo'n ramp zo veilig mogelijk doorstaat. Dit kunt u doen:

Vóór een verkeersramp:

- Bekijk voordat u op weg gaat eerst de actuele situatie op de weg via internet of radio.
- Neem altijd een deken en extra drinken mee in de auto.

Tijdens een verkeersramp:

- Bent u met de auto in een tunnel: verlaat dan uw auto en ga via de dichtstbijzijnde vluchtweg de tunnel uit. In de meeste tunnels wordt u met lichtsignalen de weg gewezen.
- Loop niet onnodig over de snelweg; dit is levensgevaarlijk.
- Houd de vluchtstrook vrij voor brandweer, politie en ambulance.
- Ga niet langzaam rijden of stilstaan bij een ongeval: zo veroorzaakt u files.
- U mag een trein, tram of metro pas verlaten als de conducteur toestemming gegeven heeft. Gevaar dreigt bijvoorbeeld van (gebroken) elektriciteitskabels en van het langsrazende verkeer.

4. Ziektegolf

Dit doet de overheid.

Een nieuw griepvirus of andere besmettelijke ziekte kan veel mensen treffen. Een ziektegolf kan grote maatschappelijke gevolgen hebben: artsen en verpleegkundigen krijgen het heel erg druk, sommige bedrijven kunnen hun werk niet meer goed doen omdat te weinig mensen kunnen komen werken, het openbaar vervoer zal minder vaak rijden of komt misschien stil te liggen. De gezondheidszorg en de hulpdiensten weten wat ze moeten doen bij een ziektegolf en oefenen regelmatig.

Dit kunt u doen.

Zelf kunt u niets doen om een ziektegolf te voorkomen. Maar u kunt er wel voor zorgen dat u zo'n ramp zo veilig mogelijk doorstaat. Dit kunt u doen:

Vóór een ziektegolf:

- Zorg dat u een radio op batterijen heeft.
- Stel de regionale rampenzender in op uw radio en/of tv.
- Zorg dat u een noodvoorraad in huis heeft (zie pagina 20).

Tijdens een ziektegolf:

- Gebruik altijd papieren zakdoekjes, die u na gebruik meteen weggooit.
- Houd uw hand voor uw mond bij niezen en hoesten.
- Was vaak uw handen.
- Blijf thuis als u een besmettelijke ziekte heeft.
- Blijf uit de buurt van mensen die besmet zijn.
- Neem contact op met uw huisarts als u klachten heeft.

5. Instortingsgevaar

Dit doet de overheid.

Woningen en andere gebouwen in Nederland moeten aan door de overheid vastgestelde bouwkundige voorschriften voldoen. Toch gebeurt het soms dat een gebouw instort. Bijvoorbeeld als een gebouw beschadigd is bij een aardbeving, brand of explosie, door achterstallig onderhoud of ondeskundig sloopwerk.

Dit kunt u doen.

Bij het instorten van grote gebouwen is het van levensbelang dat u weet wat u moet doen. Gelukkig kunt u zich voorbereiden om zo'n ramp veilig te doorstaan. Dit kunt u doen:

Vóór het instorten van grote gebouwen:

- Zorg dat u een radio op batterijen heeft.
- Stel de regionale rampenzender in op uw radio en/of tv.
- Zorg dat u een noodvoorraad in huis heeft (zie pagina 20).
- Kijk altijd even waar de nooduitgang is als u een onbekend gebouw binnenkomt. U weet dan hoe u bij gevaar zo snel mogelijk weg kunt komen.

Dit moet u doen bij instortingsgevaar:

- Blijf laag bij de grond, schuil onder zwaar meubilair of een deurpost, blijf daar stil zitten en bescherm uw hoofd en nek met uw armen.
- Blijf uit de buurt van spiegels, glazen deuren en zware voorwerpen in kasten die u zouden kunnen verwonden.
- Gebruik geen liften.
- Blus beginnende brandjes.

Dit moet u doen na de instorting:

- Kijk uit voor uitstekende elektriciteitsdraden.
- Maak aan hulpverleners duidelijk waar u bent, evt. via uw mobiele telefoon (bel 112).
- Als u bedekt onder puin ligt, blijf dan zo stil mogelijk liggen en maak zo mogelijk geluiden op pijpen of buizen. Schreeuw alleen als het niet anders kan.

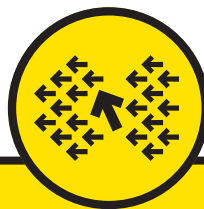
6. Ordeverstoring

Dit doet de overheid.

U kunt per ongeluk in rellen, plunderingen of vechtpartijen terechtkomen. Of een groot evenement bezoeken, waar heel veel mensen bij elkaar zijn. Als er op zo'n moment iets gebeurt, wil iedereen zo snel mogelijk het gebouw of het terrein verlaten. Om te zorgen dat dat zo veilig mogelijk gebeurt, nemen de overheid en de organisatoren van evenementen maatregelen, zoals het creëren van voldoende vluchtwegen en het begeleiden van het publiek.

Dit kunt ú doen.

Als u bijvoorbeeld een concert, demonstratie of sportwedstrijd bezoekt, kunt u zelf niet veel doen om een ordeverstoring te voorkomen. Maar het is wel belangrijk om te weten wat u in zo'n situatie moet doen.

Vóór de ordeverstoring:

- Kijk altijd even waar de nooduitgang is als u een gebouw of evenemententerrein betreedt. U weet dan welke kant u op moet om bij een incident de locatie zo snel mogelijk te verlaten.

Tijdens de ordeverstoring:

- Als er tijdens een evenement paniek ontstaat, ga dan niet tegen de mensenstroom in.
- Blijf rustig en volg de aanwijzingen van de autoriteiten op.
- Ga niet naar de plek van de ordeverstoring toe.

7. Extreem weer

Dit doet de overheid.

Een zware storm, extreem slecht weer of een hittegolf kan ernstige gevolgen hebben. Bij erg slecht weer kan het verkeer en het openbaar vervoer vast komen te staan. Bij een hittegolf kunnen mensen oververhit raken, uitdrogen of extra veel last van luchtvervuiling krijgen.

Dit kunt u doen.

Bij extreem slecht weer en bij een hittegolf is binnen blijven vaak het verstandigst. Verder kunt u het volgende doen:

Vóór extreem weer:

- Houd het weerbericht (Teletekst, website van KNMI) in de gaten.
- Zorg dat u uw mobiele telefoon bij u heeft in de auto. En dat op uw boot de (nood)radio werkt.

Tijdens extreem slecht weer:

- Ga niet de weg/het water op als dit wordt afgeraden of als een weeralarm is afgegeven.
- Als u toch de deur uit moet, neem genoeg eten, water, dekens en warme kleding mee.
- Wacht, als het kan, met het melden van schade tot de situatie zich verbetert. Zo raken de hulpdiensten niet overbezet.

Tijdens een hittegolf:

- Drink per dag twee liter water.
- Span u niet te veel in, vooral niet tussen 12.00 en 16.00 uur.
- Blijf binnen tussen 12.00 en 16.00 uur.
- Draag een hoofddekseel, zonnebril en lichte kleding.
- Leg af en toe een koele handdoek in uw nek, neem een koele douche of bad.
- Doe de ramen dicht als het buiten warmer is dan binnen (overdag) en zet ze open als het buiten koeler is ('s nachts en vroeg in de morgen).

8. Uitval van stroom, gas, water of telefoon

Dit doet de overheid.

Een ramp veroorzaakt vaak ook andere problemen. Bij een grote brand of dijkdoorbraak kan het zijn dat ook stroom, gas, water of telefoon uitvallen. Als dat extreem lang duurt, of een groot gedeelte van het land raakt, kan dat levensgevaarlijk zijn.

De overheid en de stroom-, gas-, water- en telefoonbedrijven hebben hier noodplannen voor. Voor instellingen waar ouderen of zieken verblijven, ligt een draaiboek klaar om zo'n noodsituatie op te vangen. En als de telefoon uitvalt, kunnen de hulpdiensten op andere manieren met elkaar in contact blijven.

Dit kunt ú doen.

Juist voor dit soort situaties is het belangrijk dat u zich goed voorbereidt, zodat u (met uw gezin) een noodsituatie beter kunt doorstaan. Hieronder leest u wat u allemaal kunt doen.

Stroom

Als na een ramp de stroom uitvalt, is het belangrijk om een radio op batterijen in huis te hebben. Stel deze af op de rampenzender. Dan hoort u wat er aan de hand is en wat u verder zelf kunt doen.

Gas

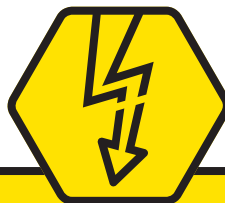
Als de toevoer van gas uitvalt, ligt dat meestal aan een storing bij het gasbedrijf. Het is verstandig om dan alle gasgebruikende apparaten uit te schakelen. Dit voorkomt mogelijk gevaarlijke situaties als de storing is opgelost.

Water

Watertoevoer kan worden afgesloten of drinkwater kan vervuild zijn. Het is daarom verstandig om een voorraad water in huis te hebben: drie liter water per persoon per dag, voor drie dagen. Het is belangrijk om de watervoorraad regelmatig te verversen.

Telefoon

Na een ramp gaan veel mensen elkaar bellen. Dit kan tot gevolg hebben dat het telefoonnet overbelast raakt. Telefooneer dan ook niet onnodig en houdt eventuele telefoongesprekken kort. Is zowel de mobiele als de vaste telefoonverbinding uitgevallen, luister dan via een radio op batterijen naar de rampenzender. Daar hoort u wat er aan de hand is, wat u kunt doen en hoe u in contact komt met de politie of ambulance.

Vóór de uitval van stroom, gas, water of telefoon:

- Zorg dat u een radio op batterijen heeft.
- Stel de regionale rampenzender in op uw radio en/of tv.
- Zorg dat u een noodvoorraad in huis heeft (zie pagina 20).

Tijdens de uitval van stroom, gas, water of telefoon:

- Luister naar de rampenzender op uw radio op batterijen.
- Vraag de burens of ze hulp nodig hebben.

9. Overstroming

Dit doet de overheid.

De kans op een overstroming is in Nederland altijd aanwezig. We hebben veel water en grote delen van ons land liggen onder de zeespiegel. Bovendien verandert het klimaat en daalt de bodem. Daardoor wordt de dreiging van een overstroming groter én zullen de gevolgen ook erger zijn. De overheid investeert flink in versterking van dijken. Ook worden er speciale gebieden geschikt gemaakt om een teveel aan water op te kunnen vangen. Toch kan het misgaan. Daarom is er nu al veel

contact tussen waterschappen, gemeentes en hulpdiensten (politie, brandweer, ambulance). Zij oefenen regelmatig wat ze moeten doen bij een overstroming.

Dit kunt ú doen.

U kunt zelf niets doen om een overstroming te voorkomen. Maar u kunt wel zorgen dat u (met uw gezin) zo'n ramp zo veilig mogelijk doorstaat. Dit kunt u doen:

Vóór een overstroming:

- Zorg dat u een radio op batterijen heeft.
- Stel de regionale rampenzender in op uw radio en/of tv.
- Zorg dat u een noodvoorraad heeft (zie pagina 20).
- Bedenk bij wie u terecht kunt als u uw huis zou moeten verlaten vanwege overstromingsgevaar.
- Zoek een alternatieve route om daar te komen, omdat bij evacuatie mogelijk veel wegen vol staan.

Tijdens een overstroming:

- Luister naar de rampenzender en kijk op www.crisis.nl.
- Volg de aanwijzingen van de overheid en hulpverleners op.
- Als u moet evacueren, of als het water tot aan uw huis komt: schakel gas en elektriciteit uit.
- Maak een evacuatiepakket (zie pagina 21) klaar.
- Als de tijd het toelaat: sla waardevolle spullen op een droge plaats op.
- Als u niet weg kunt: ga naar het hoogste punt in uw huis en neem uw radio op batterijen en noodvoorraad mee.

10. Kernongeval

Dit doet de overheid.

Kerncentrales zijn ontzettend goed beveiligd. Toch kan er altijd een kernongeval gebeuren. Ook als u niet in de buurt woont, kan zo'n ramp gevolgen voor u hebben. U kunt zelf een aantal voorbereidingen treffen voor als zo'n ongeval gebeurt. De overheid heeft nu al noodplannen klaarliggen. En politie, brandweer en ambulance oefenen regelmatig. Zodat ze goed op elkaar zijn ingespeeld bij een kernramp.

Dit kunt u doen.

U kunt zelf niets doen om een kernramp te voorkomen. Maar u kunt wel zorgen dat u zo'n ramp zo veilig mogelijk doorstaat. Dit kunt u doen:

Vóór een kernongeval:

- Zorg dat u een radio op batterijen heeft.
- Stel de regionale rampenzender in op uw radio en/of tv.
- Zorg dat u een noodvoorraad in huis heeft (zie pagina 20).

Tijdens een kernongeval:

- Blijf binnen of ga naar binnen en sluit deuren en ramen en alles wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtingskoker, muur- en toiletrooster. Zet uw mechanische ventilatiesysteem uit of – als het niet uit kan – op de laagste stand. Zit u in de auto, doe dan ook de ventilatie uit.
- Zet radio of tv aan op de rampenzender: u krijgt via de rampenzender bijvoorbeeld te horen of u binnenshuis moet blijven schuilen, of moet evacueren.
- Drink en gebruik geen kraanwater, geen regenwater, geen bladgroenten of moeilijk schoon te maken etenswaren. Bedek alle etenswaren om te voorkomen dat er stof op komt en schil groente en fruit goed, voor het te eten.
- Houd huisdieren binnen en raak geen mensen en dieren aan die buiten zijn geweest.

11. Gevaarlijke stoffen

Dit doet de overheid.

Brandbare, ontplofbare en giftige stoffen (zoals lpg, vuurwerk en ammoniak) worden vervoerd via water, spoor, weg en ondergrondse buisleidingen. Opslag en transport van deze stoffen moeten aan strenge veiligheidseisen voldoen. De hulpdiensten bereiden zich goed voor op rampen met gevaarlijke stoffen. Bij het vrijkomen van de ene gevaarlijke stof moet u wat anders doen dan bij de andere. U hoort dit via radio of tv. Het gevaar van giftige stoffen is niet altijd even snel te herkennen. U kunt last krijgen van branderige ogen of hoesten, misselijkheid of jeuk. Daarom is het belangrijk om te weten wat u moet doen in zo'n geval.

Dit kunt u doen.

Bij het vrijkomen van de ene gevaarlijke stof moet u wat anders doen dan bij de andere. U hoort via de radio of tv wat u moet doen. Het gevaar van giftige stoffen is niet altijd even snel te herkennen. U kunt last krijgen van branderige ogen of hoesten, misselijkheid of jeuk. Maar er is één duidelijk signaal: de sirene.

Vóór het vrijkomen van gevaarlijke stoffen:

- Zorg dat u een radio op batterijen heeft.
- Stel de regionale rampenzender in op uw radio en/of tv.
- Zorg dat u een noodvoorraad heeft (zie pagina 20).
- Zorg dat u weet waar u in huis gas, elektriciteit en ventilatie kunt uitschakelen (meestal in de meterkast).

Tijdens het vrijkomen van gevaarlijke stoffen:

- Als de sirene gaat: ga naar binnen, sluit ramen en deuren.
- Luister naar de rampenzender en kijk op www.crisis.nl.
- Volg de aanwijzingen van de overheid en hulpverleners op.
- Sluit naast deuren en ramen ook alles af wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtingskoker, muur- en toiletrooster. Zet uw mechanische ventilatiesysteem uit of – als het niet uit kan – op de laagste stand.
Zit u in de auto, doe dan ook de ventilatie uit.
- Doe geiser, cv-ketel en kooktoestel uit, sluit kachels af. Doe de hoofdkraan van het gas dicht. Doof open vuur.
- Ga naar een goed af te sluiten kamer waar het niet tocht, liefst midden in het huis of gebouw. Als het kan op de hoogste verdieping.
- En neem uw radio op batterijen en noodvoorraad mee.
- Rook niet en bel de huisarts als u of een huisgenoot kortademig is of zich suf voelt.
- Houd bij ontploffingsgevaar de gordijnen dicht en blijf weg bij het raam.
- Kunt u niet naar binnen? Ga dan snel weg van de plaats van het incident. Loop dwars op de wind en met een doek voor uw neus en mond.

Als de sirene gaat

Als de sirene gaat dreigt er gevaar. Er is dan beslist meer aan de hand dan stank of een prikkelende lucht. De sirene waarschuwt alleen mensen in het gebied waar gevaar dreigt. Dat kan in één of meer gemeenten zijn, maar ook alleen in één wijk. Hoort u de waarschuwingssirene, dan is hij dus voor u bedoeld. Het is dan belangrijk dat u weet wat u moet doen.

1. Ga naar binnen

- Door naar binnen te gaan loopt u zo min mogelijk gevaar. Dat geldt voor iedereen.
- Als u buiten aan het werk bent of aan het winkelen: ga zo snel mogelijk het dichtstbijzijnde gebouw binnen, bijvoorbeeld een bedrijf, kantoor, winkel of huis.
- Kinderen die op school zijn, moeten daar blijven en worden opgevangen door de schoolleiding.
- Bent u in de auto? Parkeer die dan en ga zo snel mogelijk ergens naar binnen. Kan dit niet, zet dan de auto stil (motor en ventilatie uit) langs de kant van de weg en blijf in de auto.
- Geef anderen de gelegenheid bij u te schuilen.
- Ziet u dat anderen de sirene niet opmerken, waarschuw ze dan.

2. Sluit ramen en deuren

- Een ramp of zwaar ongeval kan tot gevolg hebben dat er gevaarlijke stoffen in de lucht komen. U kunt zich daartegen beschermen door te schuilen in de woning of een ander gebouw.

- Sluit ramen, deuren en andere openingen in uw woning. Denk ook aan tussendeuren, roosters, ontluchtingskokers, schuiven, enzovoort.
- Ga in iedere ruimte na waar buitenlucht naar binnen komt en sluit die openingen af.
- Zet indien mogelijk de mechanische ventilatie uit (de stekker zit vaak in de meterkast) of zet het systeem op de laagste stand.
- Plak de afvoer van ventilatie en openingen af (met kranten of plastic).

3. Luister naar de rampenzender

- Als de sirene gaat, krijgt de regionale radio de rol van officiële rampenzender.
- Op deze zender meldt de overheid wat er aan de hand is en welk gevaar er is. U krijgt hier instructies en adviezen. Volg die op.
- Voor vragen over de sirene kunt u terecht bij de gemeente.

4. Wanneer is het buiten weer veilig?

- Pas als u op de rampenzender heeft gehoord dat de situatie weer veilig is. Het is niet zo dat als de sirene ophoudt met loeien, de situatie weer veilig is

De sirenetest

Uw gemeente test de sirene op elke eerste maandag van de maand om 12.00 uur. U hoeft dan niets te doen.

Noodvoorraad

Een ramp valt niet te plannen. Maar u kunt zich er wel op voorbereiden. Bijvoorbeeld door de juiste spullen in huis te hebben. Dit geeft u een grotere kans om de rampen uit deze brochure veilig te doorstaan. Hieronder vindt u een lijst met nuttige spullen om nú al in huis te halen. Zelf kunt u hier natuurlijk dingen aan toevoegen, zoals bepaalde medicijnen. En controleer elk halfjaar of uw voorraad nog compleet en houdbaar is.

- Radio op batterijen, afgestemd op de rampenzender, met extra batterijen.
- Zaklamp met extra batterijen.
- Eerstehulpdoos met eerstehulphandboekje.
- Lucifers in waterdichte verpakking.
- Voorraadjie van de medicijnen die u gebruikt op doktersvoorschrift.
- Contant geld en kopieën van identiteitsbewijzen en verzekeringspapieren.
- Reservesleutels van huis en auto.
- Plattegrond van de omgeving en een autokaart en een lijstje met de telefoonnummers van mogelijke schuiladressen.
- Gereedschapsset.
- Drie liter water per dag per persoon, voor minstens drie dagen.
- Voorraad houdbaar eten voor minstens drie dagen (plus blikopener indien het eten in blik zit).
- Voorraad verzorgingsartikelen: wc-papier, vochtige doekjes, zeep, wasmiddel, maandverband, tandpasta, tandenborstels.

Evacuatie

Het kan ook zijn dat u bij een ramp onverwacht uw huis moet verlaten.
Doe dan het volgende:

- Sluit gas, water en licht af.
- Neem alleen hoognodige zaken mee (contant geld, uw medicijnen en kopieën van identiteitsbewijzen en verzekeringspapieren).
- Sluit de woning af.
- Controleer of uw burens weten dat ze weg moeten.

Heeft u meer tijd om u voor te bereiden op een evacuatie en verwacht u dat u langer dan een paar uur weg moet blijven, doe dan het volgende:

- Draag stevige schoenen en dichte kleding.
- Gaat u met de auto, bereid u er dan op voor dat u langere tijd stil kunt komen te staan op de wegen in verband met filevorming.

Gaat u met de auto, neem dan de volgende dingen mee:

- Uw noodvoorraad.
- Toiletpullen, dekens en extra kleding.
- Eten en drinken voor uw huisdieren.
- Campingkookstel met extra brandstof (gas, benzine), een pannensetje en eetgerei.
- Een fluitje (om hulp te roepen).
- Touw en een plastic bouwzeil om een schuilplaats te kunnen maken.
- Extra brandstof voor uw auto.

Wat te doen bij een ramp. Een handige wijzer.

Rampen vallen niet te plannen. Voorbereidingen wel. Deze wijzer is een korte samenvatting van deze folder over wat u moet doen bij een ramp.

- Hoort u de sirene? Ga naar binnen en sluit deuren en ramen.
- Zet radio op batterijen of tv aan op de rampenzender.
- Kijk op www.crisis.nl voor meer informatie.
- Volg de aanwijzingen van overheid en hulpverleners op.
- Haal uw kinderen niet uit school; de schoolleiding vangt uw kinderen op.
- Help anderen zoveel mogelijk.
- Ook al doet de telefoon het nog, ga niet onnodig bellen om overbelasting van het net te voorkomen.

Grote brand

- Kunt u niet meer door de rook kijken? Blijf dan laag bij de grond.
- Kunt u het gebouw niet meer verlaten?
Ga dan voor een raam staan waar de brandweer u kan zien.
- Ga nooit terug een brandend gebouw in.

Terroristische aanslag

- Ga naar een open plek, uit de buurt van grote gebouwen.
- Geef (mobiele-telefoon)foto's die u gemaakt heeft aan de politie.
- Ga niet kijken op de plek van de aanslag.

Verkeersramp

- Bent u met de auto in een tunnel: verlaat uw auto en ga via de dichtstbijzijnde vluchtweg de tunnel uit.
- Loop niet onnodig over de snelweg.
- Houd de vluchtstrook vrij voor brandweer, politie en ambulance.

Ziektegolf

- Gebruik altijd papieren zakdoekjes die u na gebruik meteen weggooit.
- Was vaak uw handen.
- Blijf thuis als u een besmettelijke ziekte heeft.

Instortingsgevaar

- Blijf laag bij de grond, schuil onder zwaar meubilair of een deurpost, blijf daar stil zitten en bescherm uw hoofd en nek met uw armen.
- Gebruik geen liften.
- Als u bedekt onder puin ligt, blijf dan zo stil mogelijk liggen en maak zo mogelijk geluiden op pijpen of buizen. Schreeuw alleen als het niet anders kan.

Ordeverstoring

- Als er tijdens een evenement paniek ontstaat, ga dan niet tegen de mensenstroom in.
- Blijf rustig en volg de aanwijzingen van de autoriteiten op.
- Ga niet naar de plek van de ordeverstoring toe.

Extreem weer

Bij extreem slecht weer:

- Ga niet de weg/het water op als dit wordt afgeraden of als een weeralarm is afgegeven.
- Als u toch de deur uit moet, neem genoeg eten, water, dekens en warme kleding mee.

Bij een hittegolf:

- Drink per dag twee liter water.
- Blijf binnen tussen 12.00 en 16.00 uur.

Uitval stroom, gas, water of telefoon

- Luister naar de rampenzender op uw radio op batterijen.
- Doet de telefoon het nog? Bel dan niet onnodig om overbelasting van het net te voorkomen.
- Doet de stroom het nog? Kijk dan op de website van uw gemeente of op www.crisis.nl.

Overstroming

- Wordt verwacht dat het water tot uw huis komt? Schakel gas en elektriciteit uit.
- Maak een evacuatiepakket klaar (radio op batterijen, zaklamp, batterijen, medicijnen, belangrijke documenten, eten en drinken, kleding en dekens).
- Als u niet weg kunt: luister naar de regionale rampenzender op uw draagbare radio.

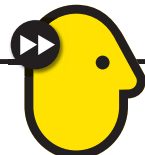
Kernongeval

- Blijf binnen of ga naar binnen en sluit deuren en ramen en alles wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtingskoker, muur- en toiletooster.
- Gebruik en drink geen kraanwater, geen regenwater, geen bladgroenten of moeilijk schoon te maken etenswaren.
- Houd huisdieren binnen en raak geen mensen en dieren aan die buiten zijn geweest.

Gevaarlijke stoffen

- Blijf binnen of ga naar binnen en sluit deuren en ramen en alles wat voor ventilatie dient, zoals afzuigkap, ontluchtingskoker, muur- en toiletooster.
- Luister naar de rampenzender en kijk op www.crisis.nl.
- Ga naar een goed af te sluiten kamer waar het niet tocht, liefst midden in het huis of gebouw.
- Bent u buiten? Loop dwars op de wind in met een doek voor uw neus en mond.

Dit is een uitgave van het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties. Augustus 2007.

